Štev. 98. V Trstu, v sredo, dne 23. decembra 1914. Letnik I.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24·—
za pol leta . . . . . 12·—
za tri mesece . . . . . 6·—
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . 5·20
za pol leta . . . 2·60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . *mm* po 10 vin
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . *mm* po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . 2·—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični računu št. 841.652.

Naš podmorski čoln „XII" napadel francosko brodovje v otrantskem zalivu in zadel dvakrat poveljniško ladjo

Francoski podmorski čoln „Curie" potopljen. — Na poljskem in gališkem bojišču so veliki boji na vsej fronti v polnem teku.

DUNAJ, 23. (Kor.) Uradno se objavlja: Francoski podmorski čoln »Curie« je bil, ne da bi prišel do napada, ob našem obrežju od obrežnih baterij in opazovalnih plovil obstreljevan in potopljen.

Poveljnik in 26 mož je bilo rešenih in vjetih. Pogreša se le drugi oficir.

Naš podmorski čoln »XII« — poveljnik Egon Lerch, poročnik linijske ladje — je dne 21. t. m. dopoldne v Otrantskem prelivu napadel iz 16 velikih ladij obstoječe francosko brodovje in zadel dvakrat poveljniško ladjo, tipa »Courbet«.

Vsled zmešnjave, ki je nastala nato med sovražnim brodovjem, vsled nevarne bližine posameznih ladij in vsled visoke plime in meglenega vremena, podmorski čoln ni mogel ugotoviti nadaljne usode dotične ladje. Brodovno poveljstvo.

Francoska vojna mornarica ima štiri ladje tipa »Courbet« z imeni: »Jean Bart«, »Courbet«, »France« in »Paris«. Pripadajo najnovejšemu dovršenemu dreadnoughtskemu razredu. Bili so splavljeni v l. 1911 in 1912, imajo 23.467 ton in 20 do 22 morskih milj hitrosti, dvanajst 30.5 cm, dvaindvajset 14 cm, štiri 4.7 cm topve, in štiri podvodne aparate za lanciranje.

Na poveljniški ladji, ki jo je napadel podmorski čoln »XII,« se je nahajal najbrže poveljnik francoskega brodovja, viceadmiral Boue de Lepeyrer. Posadka ladje znaša približno 1.100 mož.

Podmorski čoln »Curie« pripada onim 16 podmorskim čolnom, ki tvorijo en — in sicer moderni razred — in so bili zgrajeni v stavbni perijodi 1910 do 1913. Podmorski čoln »Curie« ima 400 ton nad in 550 ton pod vodo, je imel sedem torpednih cevi, za 840 konjskih sil močni stroj, 12 do 13 pomorskih milj hitrosti in 8 do 9 milj pod vodo. Akcijski radij je znašal pri vožnji desetih milj 1400 milj

Položaj na severu in jugu.

DUNAJ, 22. (Cenz.) Na ruskem bojišču napada nemška armada v ozemlju med izlivom Bzure in Tomaševim na fronti 100 kilometrov močne ruske pozicije za Bzuro in Rawko. Za posest važnih prehodov pri Broechowu, Sohačevu, Balinovu, Rudi in Rawi se vrše srditi boji. Posamezne teh važnih pozicij se že nahajajo v nemških rokah. Silni ruski protinapadi so bili odbiti. Močni pritisk nemške armade dovede tu morda kmalu do važne odločitve.

Na srednjem Poljskem so pričele avstrijske armade in njim dodeljene nemške čete po prekoračenju Pilice pri Tomaševu, Sulejovu in Przedborcu, z napadi na ruske pozicije na vzhodnem bregu Pilice in Czarne.

Dozdeva se, da se vrše gibanja močnih ruskih sil preko Novega Miasta, ob Pilici in v smeri proti Opocznu. Odtod naše čakajoče postopanje.

Na južnem Poljskem so se pričeli uvodni boji proti ruskim četam, ki se nahajajo na vzhodnem bregu reke Nide.

V Galiciji se vrše slejkoprej veliki boji. Rusi so stopili po prihodu ojačenj v protiofenzivo. Bili pa so povsod odbiti. Ob dolnjem Dunajcu in na liniji Tarnow—Tuchow so imeli težke izgube. Tudi na fronti Tuchow — ozemlje severozapadno od Krosna so se ponesrečili njihovi napadi vsled našega infanterijskega in artiljerijskega ognja.

Boji pri Lupkowem in jugozapadno od Užoškega prelaza se nadaljujejo. V zadnjih bojih je bilo več tisoč Rusov vjetih. V varstvo preko Liska proti Lupkowu prodirajočih ruskih kolon proti izpadom posadke v Przemyslu, so Rusi ojačili obiegovalne čete pred to trdnjavo. Pri tem je prišlo ponovno do večjih, za Ruse izgubonosnih bojev pred trdnjavo.

Povečana aktivnost Rusov v Galiciji je posledica resnega ogroženja južnega krila njihove armade po naši zmagoviti ofenzivi v zapadni Galiciji. Izguba pozicij ob Dunajcu bi onemogočila nadaljno rusko defenzivo ob reki Nidi.

Na srbskem bojišču je konstatirati uspešno protiofenzivo. Podrobnejše stvari se še ne smejo poročati. (»Tagespost«).

Rusko-turška vojna.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Glavni stan objavlja sledeči komunike:

Na kavkaški fronti so presenetile naše čete Ruse pri nekem nočnem napadu na njihove pozicije pri Arhiju, 30 km vzhodno od Köprikója. Rusi so pobegnili, pustivši na bojišču mrtve in ranjence

Indijske čete, ki so bile poslane v Egipt, dezertirajo trumoma in se pridružujejo našim četam.

Zahvala nemške vojske za božična darila.

DUNAJ, 23. (K.) Od milosrčnih božičnih darov, ki jih je urad za vojno preskrbovanje v minolem tednu odposlal četam, je bil en del določen za armado Hindenburgovo.

Uradu za vojno preskrbovanje je došla sedaj nastopna brzojavka general-feldmaršala Hindenburga: »Sedaj, ko so dospeli darovi urada za vojno preskrbovanje ne bi hotel opustiti, da še enkrat v svojem in v imenu svoje vojske izrečem najsrčnejšo zahvalo na bogatih darovih ter vidim v tem nov dokaz zvestega tovarištva obeh tako tesno spojenih vojsk. Nadalje naprej z bogom! Potem nam bo v novem letu zmaga gotova! — Feldmaršal Hindenburg«.

Grof Tisza o učinkovanju vojne na narodni značaj.

BUDIMPEŠTA 23. (Kor.) Ministrski predsednik grof Tisza je predaval danes o učinkovanju vojne na narodni značaj. Naglašal je grozote vojne. Povdarjal je, kako se je še pred malo leti smatralo za fantaste tiste, ki so opozarjali na nevarnosti, nastajajoče polagoma vsled razvojnega procesa na Balkanu. Monarhija je bila v zadnjih letih opetovano na robu vojne, opetovano je pokazala največjo mero miroljubja; trebalo je samozatajevanja in hladne krvi, da se je narodom monarhije ohranil mir. In sedaj moremo z mirno vestjo in povzdignjene glave reči, da te vojne nismo izzvali mi, na drugi strani pa se bomo v vsiljeni nam vojni vojevali in se držali do končne zmage. Po strašnih dogodkih v Sarajevu sta **neizogibnost in potreba te vojne vsem pred očmi.** Govornik je opozarjal na to, kako ta vojna oplemenituje s tem, da stoje vsi združeni v službi naroda. Pripravljeni moramo biti na težke izskušnje, vendar pa vedno zaupati v konečni uspeh. To čutstvo edino mora navdajati vse. Korakajmo dalje z naporom vseh moči do končne zmage.

Žrebanje avstrijske razredne loterije.

DUNAJ 22. (Kor.) Srečka štev. 12.667 je zadela 30.000 kron.

Žitni trg.

VRATISLAVA, 22. (Kor.) Pšenica 25.20, rž 21.20, oves 20.40.

BUDIMPEŠTA, 22. (Kor.) Glede pšenice nobene kupčije. Rž 16.35 do 16.57, ječmen 14.—, oves 13.—, koruza brez kupčije. Vreme oblačno.

Prozaična vojna.

Z ozirom na mnoga opisovanja naših vojakov, ki kratijo vojni njene lepe strani, vzbudi gotovo zanimanje sledeče pismo nekega francoskega vojaka v »Tempsu«:

Pišem vam na nemški vojni dopisnici, ki sem je našel v ravnokar osvojenem strelskem jarku zjutraj ob polpetih, skupno z nekim že začetim pismom. Poleg leži eden onih sivih plaščev, kakršne nosijo Nemci in ki napravijo zlasti ponoči Nemce naravnost nevidne. Čeprav je plašč preluknjan od granat in omadeževan od krvi, se vendar rad zavijem vanj, kajti pri nas je strahovito mrzlo. Ni bolj zoprnega, kakor večno postajanje v teh strelskih jarkih. Že šest dni se nahajam v enem in istem strelskem jarku. Luknje v mrzlih tleh, kjer jemo, spimo in večjidel bdimo. Kdor se pokaže iz jarka, riskira svoje življenje, kajti oni na drugi strani pazijo na vsakega, kdor bi se drznil pokazati. Vsaka dva ali tri dni, večkrat šele po 5 do 6 dneh, nas izmenjajo. To se zgodi vedno ponoči in čisto mirno in tiho, kajti če sovražnik kaj zasliši ali zasluti, nas takoj obsuje z granatami in šrapneli. Ena sama njihova strojna puška zamore oddati v eni minuti po šeststo strelov. Le ponoči se vtihotapljajo tudi živila; kos govejega mesa, polovica hleba in kava, ki pa je že večinoma mrzla. Vojna ni lepa, ampak je nasprotno nekaj groznega. Osebni pogum ne more priti čisto nič do veljave. Treba je biti predvsem pasiven. Od 20. oktobra, ko sem prišel prvič v ogenj, sem prisostvoval raznim operacijam: Bil sem peklensko bombardiran, pomagal sem zavzeti neko krasno vasico v dolgi belgijski ravnini, napadal sovražne strelske jarke, pri čemer je imel naš polk silne izgube — in vendar sem samo enkrat videl enega Nemca in to na neki patrulji. Sive sence za nekim plotom, ki so nas hotele najprej napasti, nato pa so se razpršile, to je bilo vse.

Smrt vlada n gospodari tod neomejeno; kroglje ti pojejo mrtvaške pesmi okoli ušes. Granate prihajajo med strašnim šumenjem iz kake strani in napravljajo grozne luknje v človeških telesih. Kdor zamore krotiti svoje živce, ta je srečen človek; toda pogum je, kakor že rečeno, samo pasiven. Bajonetni napadi so precej redki in pride do njih navadno le pri kakem presenečenju in iznenadenju. Človek se plazi ponoči, lazi po blatu, preko polj in se-li faktično posreči dospeti 30-40 metrov do sovražnega strelnega jarka, potem se lahko pride do sovražnika, ki ga sicer ne vidimo nikjer. Ne poznam strahu. Sicer pa je to samo stvar temperamenta, notranjega ravnotežja in malo tudi, čeprav ne dosti, stvar volje in človeške energije.

Med nemškimi in francoskimi strelskimi jarki.

»Hamburger Echo« priobčuje celo vrsto zanimivih sličic z nemško-francoskega bojišča. V enem teh dopisov z bojišča se pravi:

Doživeli smo marsikaj dosedaj, a kar se je zgodilo včeraj, nisem mislil nikdar, da bi bilo mogoče. Ležimo namreč že cele tedne v strelskih jarkih in streljamo drugi na druge. Vreme se izpreminja. En dan je lepo, drugi dan pa zopet dežuje. V noči od nedelje na ponedeljek je bila prava ploha, da smo bili vsi premočeni do kože. Francozom je ta dež škodoval bolj nego nam, ker njihovi strelski jarki leže nekoliko globlje nego naši. Okrog poldneva je eden naših v svoji razposajenosti vrgel parkrat svojo čepico visoko v zrak. Takoj nato smo opazili, da je nekoliko Francozov začelo mahati s čepicami, kar je seveda pri nas pobudilo smeh. Toda oni so čim dalje tem bolj mahali s čepicami. Neki Francoz se je končno toliko opogumil, da se je pokazal z vsem oprsjem iz jarka, in slišali smo ga, da je zakričal v slabi nemščini: »Ne streljajte, stari tovariši!« Po bliskovo se je razneslo po našem strelskem jarku, naj nihče ne strelja. V nekoliko trenutkih je bilo na obeh straneh vse na robu jarka. Francoz, ki je prvi začel klicati proti nam, je skočil iz jarka in nam migal, naj mu pošljemo enega moža naproti. Neki prostovoljec naše stotnije, po poklicu poštni asistent, ki govori nekoliko francoski, je splezal iz jarka in mu šel naproti. Ko pa je na francoski strani izstopil še en mož, smo mu tudi mi z naše strani poslali naproti še enega moža. Na sredi med jarkoma so se srečali, se pozdravili in si podali roke. Pogovarjali so se tamkaj kakih pet minut. Ko sta se vrnila naša dva, smo izvedeli, da je bil eden onih dveh Francozov učitelj, drugi pa notar. Povedali so, da baje nočejo streljati in da je baje največji del med njimi rodbinskih očetov. Kmalu nato je prišel iz francoskega zakopa še en mož, ki smo mu zopet poslali naproti enega naših. Zamenila sta si čokolado. — Včeraj je močno deževalo, danes pa je hud mraz. Včeraj sem pustil v svoji škodelici črno kavo, danes pa sem imel v njej tri centimetre debel led. —

V drugem dopisu pa piše neki nemški vojak: Nekaj naših vojakov je zabilo ponoči kakih dvestopetdeset metrov pred našim strelskim jarkom v zemljo količ, na katerem je bil pritrjen časopis kakor majhna zastavica. V časopisu je bilo poročilo o zajetju 28.000 Rusov. Ves dan je stal količ, ne da bi se ga bil kdo doteknil, prihodnjo noč pa so ga premekili še kakih sto metrov naprej. V naše splošno začudenje pa drugi dan ni bilo več našega časopisa na količu, pač pa je bil pritrjen na njem drug list. Neki vojak se je prostovoljno ponudil, da gre po časopis in ga prinese. Iz previdnosti so bile vse naše puške in strojne puške namerjene na ono mesto za slučaj, ko bi bila to morda za nas nastavljena past. Toda naš vojak je mogel popolnoma nemoteno priti do količka. Kakih dvajset Francozov je, videč to, skočilo iz svojega zakopa in klicalo: »Bravo! bravo!« — Naš tovariš jim je v pozdrav zamahnil parkrat s čepico in se nedotaknjen vrnil v zakop. Nato so izginili tudi Francozi. Pregledali smo francoski časopis in v njem je bilo poročilo o potopitvi naših ladij. Neki častnik nam je nato prečital dopis, ki se je glasil nekako tako-le: »Dragi sovražniki! Z letem vas najvljudneje vabimo, da nas brez orožja posetite v naših jarkih. Imamo tu godbeni stroj in dosti pijače in jedače. Za varen prihod in odhod se vam jamči itd.« — Razume se samo ob sebi, da se temu vabilu nismo odzvali. Dosegli pa smo s tem samo svoj namen, da smo ugotovili, kako močno je sovražni zakop zaseden...

Zopet drug dopis pa pravi: Naša druga stotnija je prišla včeraj v stik s Francozi. Ti so dobili najnovejše liste, kakor tudi tobak, smotke in svalčice. Francozi so oddaljeni od nas samo sto metrov. Vabili smo jih, naj bi prišli enkrat k nam. Eden naših je odšel k njim s smotkami in svalčicami. Na polovici pota se je sestal z dvema Francozoma. Podali so si roke. Poslali so nam svoj francoski tobak in so izjavili, da nočejo streljati na nas. Zažgali smo si hitro vsak svojo pipo z njihovim tobakom, ki je precej močnejši od našega. Neki Francoz govori popolnoma dobro nemški. Klical nam je, da so med njimi sami stari domobranci, ki hrepene po tem, da bi že bili doma pri ženah in otrocih. Kedar smo imeli pred seboj črnce, jim nismo smeli zaupati. Ti Francozi, ki so pred nami, pa niso slabi ljudje. Črnci so skoraj vsi oboleli, ker niso mogli prenašati mraza. Nekaj dni se pri nas ni streljalo. Bilo je nekako vzajemno premirje vsled utrujenosti....

Albanija v času sedanje evropske vojne.

»Hrvat« podaja nastopno interesantno sliko o razmerah v Albaniji:

Sedanja evropska vojna daja prilike, da se razmere v Albaniji razvijajo kakor same hočejo. Wied je zapustil deželo in odšel domov v Nemčijo, ko je izprevidel, da ga je Italija s pomočjo svojega emisarja Essad paše izpodrovala in onemogočila. Essad paša je napravil samega sebe faktičnim gospodarjem dežele, neki vrsti diktatorjem, nabral z italijanskim denarjem nekoliko vojske in krenil proti Draču, ki ga je osvojil in se nastanil v njem. Grki so končno zaseli Epir, ko so od onega malo arnavtskega prebivalstva nekaj poklali, nekaj pa razgnali, kar se jim ni hotelo pokoriti. S tem, da je pošiljala begunce Epira živeža, denarja, zdravnikov in zdravil v Valono, kamor so bili pribežali, si je Italija na cenen način kupila ljubezen in simpatije tistega bednega prebivalstva, ki je začelo gledati v njej svojo rešiteljico in zaščitnico. Italijanski konzuli v Valoni in drugod po Albaniji **veljajo danes kakor edina via recti nastala upravna oblast,** ki se jej arnavtsko prebivalstvo dobrovoljno podvrgava, posebno še, ko mu moč in veličino Italije dostojno reprezentira nekoliko italijanskih vojnih ladij, ki so stalno zasidrane v valonskem pristanišču.

Da še bolje pokaže arnavtskemu prebivalstvu svojo moč, je Italija formalno okupirala otok Sasseno na vhodu v valonski zaliv ter se je tako napravila za faktično gospodarico ne samo vse albanske obali, ampak — z ozirom na svoji pristanišči v Bari in Brindisi — tudi **gospodarico vsega Jonskega morja.** Italija je sicer po tej okupaciji res izjavila — ravno tako kakor Grška po okupaciji Epira — da bo spoštovala sklepe lanske mednarodne konference v Londonu, ali danes izprevideva že politični otrok, **da sklepi rečene konference niso vredni danes niti toliko, kolikor papir, na katerem so pisani.** Kdor more, pa naj makne danes Italijo izpred Valone! Ona pravi: tu sem in tu ostanem!

Od vse Albanije je ostal brez gospodarja edini Skader. Tja si ne upa niti Essad paša z juga, iz Drača, niti Črnogorci s severa, ni Italija, ni Grška, niti kak poglavar kakega arnavtskega plemena.

Čim so že začetkom vojne odšli vojaški oddelki poedinih velevlasti, je zavladala v Skadru in njega okolici popolna anarhija. Streljanje, in to podnevi in ponoči, je nepretrgoma na dnevnem redu. Sreča pa je, da ne ostaje nikdo ranjen, še manje pa mrtev. Za nadmoč se borite dve skupini: katoliška okolica, zlasti pleme Miriditov, in mestno muzelmansko prebivalstvo v Skadru samem. Italijanski konzul pa — zdi se — neti in podžiga muzelmane, samo da bi bilo več nereda, da bi na ta način nekega dne nastala — **potreba italijanskega posredovanja,** kakor je bilo to v Valoni — da se Italija tudi na severu izkaže zaščitnico in pomagalko arnavtskega naroda kakor je bilo na jugu, pri Valoni, kjer so Grki preganli Arnavte iz Epira.

Skaderski škof, monsignor Sereggi, je skušal posredovati med naspronima si skupinama ter dovesti do poravnave. Posrečilo se mu je do neke mere. Ali ne za dolgo. Po tem dogovoru so namreč muzelmani dobili neke privilegije (turški jezik v javni službi in zastavo s polumesecem), kar pa se je močneji katoliški skupini zdelo preveč, pa je zagrozila škofu s smrtjo, ako bi začel vsebino omenjenih dogovorov praktično izvajati.

Da je ob takih razmerah prenehalo vsako gospodarsko življenje v Skadru, ki je bilo tudi že brez tega slabo, ali skoro za nič, to je menda jasno. Edina trgovina, ki cvete sedaj v Skadru, je trgovina z orožjem. Za albanske razmere sploh, so značilna ta-le dejstva: Ko je prišel v deželo princ Wied, so se vsi tuji trgovci v Draču **izpremenili preko noči v** — njegove oficirje, **inženirje in politične agente** vsake vrste. Ko pa je začetkom evropske vojne odšla iz mesta inozemska vojska ..... (tu je par stavkov zaplenjenih). Ali svojih trgovin niso postavili v Skadru samem, ampak po vaseh okolice, v okrožju 7—10 kilometrov. Pozorišče njihove delavnosti so postale okoliške katoliške vasi, odkoder je lahek dohod do Malezije in miriditske dežele. Pozorišče delovanja **italijanskega konzula** pak je postalo mesto s svojim pretežno muzelmanskim prebivalstvom, in pa S. Giovanni di Medua, kjer se odposlanci plačanca Essad-paše iz Drača shajajo na dogovore z glavnimi osebnostmi muzelmanskega prebivalstva.

Srečna dežela, ki ima toliko nesebičnih varuhov in prijateljev, kakor jih ima Albanija! Če ne nič drugega, pa vsaj prihaja vanjo mnogo denarja od zunaj. Pristaše se plačuje in kupuje. Kdor ti več ponuja — njegov si! Danes Essad paše in italijanskega konzula, jutri pristaš Avstrije in pomagač njenih agentov.

Naloga ženstva v vojnem času.

Utrujeno in milo leže v svojih posteljah: slabotni, potrpežljivi in dobrodušni, — kakor otroci. Nekaj ganljivega je v njihovi obnemoglosti in srce ti postaja mehko, ko motriš njihove izsušene in mile obraze. Vsi so prišli iz strašne vojne, so neizmerno trpeli, se borili, naskakovali, ranili druge in bili sami ranjeni. Nikjer drugje, razun v bolnišnicah, ki jih polnijo zdaj po Evropi stotisoči in milijoni ranjencev in bolnikov, se ne občuti tako silno, da je sovraštvo le nekaj prehodnega ter da je ljubezen edina, ki ostaja. Usmiljenje, sočutje, dobrotnost, ljubezen, so najplemenitejše lastnosti človeštva; to so vzdržujoč in ustvarjajoč element v razvoju človeškega rodu. Duševne in materijalne imovine, ki nastajajo iz njih, so neskončne v svojem bogastvu in svoji mnogovrstnosti. One edine vodijo do višin visoke kulture, k posvečenju in čiščenju življenja, ki povzdiga človeka nad žival.

Vojna je kakor strašna nevihta, ki divja in nebrzdano hrumi preko krajine — vse slepo uničujoč s svojim orkanom, svojo točo in svojimi bliski .... Tudi to utegne biti lepo. Je to grandijozna, zla, nesrečonosna in strašna lepota uničevanja, ki se je bojiš in bežiš pred njo. Grozote in žalost, pustošenja in beda slede taki uri in narava in ljudje morajo skozi leta trpeti na tem. Kri se ustavlja v žilah, ko mislimo na strahovito vojno nevihto, ki smo jej priče. Koliko pustošenje, koliko bedo, koliko žalost nam ostavi ta vojna v svojih posledicah! Neštete so rodbine, ki že sedaj plakajo radi smrti ljubljenega soproga, sinov, očetov; neštete vasi in mesta so v razvalinah; neopisna je beda, ki ječi in vzdihuje za koraki vojne furije.

Srečne so ženske, ki niso primorane k udeležbi na grozovitem razdevanju, na strašnem medsebojnem klanju narodov! Srečne ženske, ki morejo govoriti o miru in ga zaželeti! Srečne ženske, ki smejo blažiti rane, ne pa da bi jih prizadevale! Srečne njihove roke, da so preslabe za rabo orožja, ali dovolj močne, da otirajo mnogo mnogo solza, da ugladijo marsikatero bedo — močne dovolj, da pomagajo, tolažijo, povzdigajo! **One so sedaj čuvarice ljubezni, sočutja, usmiljenja.** Naj ne poide ljubezen v njihovih srcih v teh dnevih sovraštva in vojnih grozot!

Slika s poljskega bojišča.

Poročevalec „Ruskega Slova", ki je prepotoval bojišča na Poljskem, opisuje v nekem poročilu med drugimi tudi sledečo sliko iz neke vasi pri Lowiczu:

Sivolas starček pelje na majhnem vozičku otroka in nekaj drugih stvari. Otročiček se joka, očividno radi mraza, ker je napol nag. Tu in tam je videti kako deklico v pisani sukni in pisanem robcu, preostanek iz prejšnjih časov. Reveži hodijo naokrog z obupom v očeh; eni ne vedo, kaj naj pričnó, in če se sploh še izplača, da bi se lotili zopet kakega dela. Pričeti morajo novo življenje, graditi vse znova; toda mrtvemu nihče ne more dati življenja. Pri nekem vrtu, kjer je ostala hiša še popolnoma nepoškodovana, je kroginkrog zemlja močno razrita. „Kaj se je zgodilo?" vprašam. Pripovedovali so mi dolgo prigodbico. Tu je bilo pokopanih pet ustreljenih Nemcev. Toda tuje grobišče kmetom ni dalo miru, posebno onim, ki so morali še enkrat preživeti vse grozote vojne. Kmetje so prepričani, da so trupla Nemcev ponoči zapustila grobove in se plazijo sedaj kot grozni strahovi okoli hiše, ki jo hočejo na vsak način uničiti. Po dolgem času so kmetje končno dosegli, da so bila trupla izkopana iz imenovanih grobov in pokopana daleč od prejšnjega mesta.

Šli smo potem na pokopališče, povsod sveži grobovi, na vsakem lesen križ. Ruski grobovi. Čital sem napise na križih: Ta in

ta stotnik, oni in oni poročnik. Kje so njihovi sorodniki in bogve, če vedo za te grobove? Mogoče čakajo še na pisma in upajo, da se nesrečneži še vrnejo? Kdo je položil tu na vsak grob po eno cvetko. V neki vrsti se nahajajo nemški grobovi in tudi na njih napisi: Tu počiva stotnik Grabe, tu neki oficir in tu neki nepoznanec. Nismo ostali dolgo. Hitro smo odhiteli na deželno cesto, kjer je vsaj še ostanek življenja. Ob poti smo videli zopet vrsto križev. Grobovi neznanih junakov na prostem polju, kjer so padli za čast in slavo domovine. Neko grobišče vzbudi v meni pozornost. Velik križ je na njem in na križu je pritrjena navadna šolska tablica, na njej pa cela vrsta imen onih, ki spe v tem grobu skupno večno spanje. Blagoslavljam vas! In znova smo šli za praznim, pustim življenjem. Znova vojaki, vozovi, vpitje voznikov, itd. Kako ozek in omejen je vendar tu pas življenja in kaka svoboda, kako veliki prostori tamkaj na nepreglednih ravninah smrti. Vse sile tu v te doline.

Sličice iz vojne.

Samo da bi se vojna kmalu končala. Ljubi prijatelj! Sedim tu v gozdu ob deblu nekega drevesa, da spišem par vrstic. Zdrav sem in vesel. Navadil sem se zopet na kajenje. Pri stotniji dobimo vsak dan po dve cigari. Poročilo o naših prijateljih Avgustu E. in B. me je zelo ožalostilo; koliko človeških življenj že stane vendar ta grozna vojna! Tu ves dan ni slišati drugega, kakor grmenje topov in pokanje pušk. Ležim že osem tednov med T... in V... Pred našimi strelskimi jarki leže že skoro sedem tednov mrtvi Francozi; nimaš niti pojma, kak vtis napravlja to na človeka. Kdor ni še videl tega, si sploh ne more predstavljati, kaj je vojna. Vasi sploh ne eksistirajo več, samo razvaline se nahajajo povsod. Kar je ustvarila človeška roka tekom 40-letnega težkega dela, je bilo vse uničeno v par urah... Prebivalci so vsi pobegnili, svoje malo, kar so imeli, so poskrili po kleteh. Mislili smo, da bomo gotovi z vojno v desetih tednih, a sedaj traja že 17 tednov, odkar smo se ločili od svojih družin. Vsi, ki so ostali doma, se zamorejo smatrati srečne. Upajmo, da kljub temu vojna ne bo dolga. Toda kdo ve, kaj prinese že prihodnja ura. Ta pozdravlja prisrčno tvoj prijatelj Albert W...

Begunec v kovčegu. Iz Londona se poroča: Nemec Oton Koehn, ki je poskušal v kovčegu pobegniti iz Anglije, je bil pri vkrcanju na parnik v Tilbury razkrit. Odpeljali so ga v koncentracijsko taborišče v Dorchestru. »Times« opisujejo ponesrečeni poizkušani beg sledeče: Kovčeg je bil spravljen na parnik z ostalo prtljago tujcev, ki so bili odpuščeni iz koncentracijskega taborišča v Dorchestru. Ti ljudje so že prekoračili vojaško-obvezno starost in so bili odposlani pod vojaškim varstvom v Tilbury, da se jih prepelje odtam z nizozemsko ladjo »Batavia« v Rotterdam, odkoder odidejo lahko v Nemčijo. Pred polodvorom v Tilbury so bili odposlani na krov transportne ladje »Katerine«. Šele pri privozu kovčkov je prišlo imenovano zanimivo razkritje na dan. Na kovčku je bil napis: »Ne premetavati!« Imel je tudi predpisano velikost in določene ključavnice. Kovčeg je bil ekspediran najprej z ostalo prtljago v nekem tovornem vozu na kolodvor v Tilbury, odtam pa na transport, kjer je padel šest čevljev globoko. Videli so, kako se je kovčeg pri tem postopanju prevrnil in padel na tla z vso silo; toda noben glas ni izdal, da bi se nahajalo v njem kako človeško bitje. Na transportnem dvorišču je bilo naloženo na kovčeg cela vrsta druge prtljage. Vse je bilo v redu. Dva delavca sta ga nesla potem na »Batavio«. V tej priliki se je kovčeg razpočil na dva dela in delavca sta na veliko začudenje zagledala glavo in roko nekega moškeg.. Potegnila sta ga hitro ven in rešila iz sitenega položaja, v katerem se je nahajal toliko ur. Mož ni mogel več stati in je bil popolnoma izčrpan. Trajalo je precej časa, da si je toliko opomogel, da je zamogel govoriti. Kapitan je takoj odredil preiskavo in begunec je povedal, da se piše Oton Koehn. Vkrcal se je na parnik »Potsdam«, da se vrne iz Amerike k svojemu polku v Nemčijo, kjer je poročnik v rezervi. Ladja je bila medpotoma ustavljena in odpravljena v Southampton, odkoder je bil transportiran kot vojni ujetnik v Dorchester. Bil je 15 ur v kovčku. Kapitan je spravil begunca zopet na krov nekega transportnega čolna in ga izročil policiji. Preiskava je dognala, da sta se nahajali v kovčegu dve steklenici vode, ena steklenica mesnega izvlečka in nekaj banan. Vkotu sta bila napravljena dva obroča, v katerih je držal begunec roke. En obroč je bil že razbit, v drugem je imel Koehn še roko, ko so mu prišli na sled. Najbolj je presenetila vse s kisikom napolnjena cev iz kavčuka, ki je očividno služila v svrho, da se je begunec v malem prostoru kovčega preskrboval z zrakom.

Pekel gori! Magdeburška „Volksstimme" priobčuje iz pisma nekega na ruskem Poljskem se bojujočega prostovoljca sledeče: Stare božične pesmi, a vedno mlade, se glase zopet — kako dobrodejno nasprotje k običajni vojni glasbi! Ali jih je prinesel veter semkaj iz domovine? Te pesmi se razlegajo po samotnih, mrzlih podzemeljskih duplih, ki jih imenujejo bivališča, ter jih navdajajo z mirom. Komaj pred eno uro so avstrijske motorne baterije popolnoma blizu nas razstrelile neko tovarno, da so je sedaj same ruševine, sedaj pa že plava neko božično razpoloženje po našem taboru. Preje nisem nikdar bogzna kako cenil božičnih pesmi; sedaj pa, ko nam beseda „harmonija" vzbuja s toliko spominov, me v resnici ganejo te enostavne pesmice, ki jih prepevajo hrapava moška grla. Tu sede oni, ki s trdimi rokami prijemajo za kopito, ki ob drugi priliki z bajonetom naskakujejo sovražnika, kakor otroci mirno okoli lojene sveče, z rokami, skleniejenimi okoli kolen, pobožno zatopljeni v spomine... Tako presanjarimo čas do večerje. Potem se ugasne luč in vsak skuša zaspati. Pač ga ni med nami, ki ne bi sanjal o božiču doma. Kar naenkrat vzplapola plamen in zadoni klic: Gori! gori! S strahom gleda vsakdo, kako se mu bliža ogenj, pograbi v oni zmedenosti prvi kos svoje opreme in si misli: zbogom! Izhod je namreč samo eden iz tega podzemeijskega dupla, ki je že polno dima in ognja, in še ta izhod je bilo komaj najti s pomočjo električnih žepnih svetilijk. Jaz sem bil eden prvih pri izhodu, bos, v desni telečjak, v levi pa plašč, žotorno pokrivalo in škornje. Naenkrat sem bil zunaj, morda deseti, kakih trideset jih je še prišlo, zadnji pa niso mogli več najti izhoda. Par pogumnejših je skočilo nazaj v duplo in so jih izvlekli vem. Bili so vsi rešeni. Tedaj pa je tudi že vse bilo v plamenu. Kopali smo kakor besni, toda rešiti se ni dalo nič več, delo, za katero smo se trudili dneve in dneve, je bilo uničeno. Čez nekaj časa se je pričelo v ognju strahovito pokanje. Patroni so začeli pokati in to pomeni nekaj, kajti v nabojnjači jih je 130, v telečnjaku pa 150. V tem je že prišla polisedma ura zjutraj. Vzhajajoče solnce je razgledalo le še kup razvalin, okrog njih pa naš voj srepih pogledov, deloma brez šlemov in plaščev. Poiskali so si zopet svoje lopate in si začeli kopati novo bivališče.

Razne politične vesti.

Vesti iz Lvova. „Kurier Warszawski" posnema iz neke številke lvovske „Nowe Reforme" sledeče poročilo iz Lvova: V mestu je ostalo okoli 150.000 prebivalcev. Skupno je bilo ustanovljenih za brezposelne dele prebivalstva 35 prehranjevalnih postaj, kjer se razdelja dnevno 25.000 kosil. Dalje se je organiziral pod predsedstvom župana dr. Rutowskega komite za tamkaj ostale ranjene avstrijske vojake. Komiteju pripadajo med drugimi iz poljske aristokracije tudi grofica Dzieduszycka, grof Pininski in gospica Skarbek.

Židje v angleški armadi. „Times" poroča, da se nahaja sedaj v angleški armadi, kjer jih je bilo poprej samo do 50, sedaj že nad 5000 židov, število pa še vedno narašča. Okoli 450 jih ima višjo ali nižjo oficirsko šaržo pri armadi ali mornarici. Prvotno so nameravali sestaviti židovske bataljone, toda to idejo so hitro opustili. Med kanadskimi polki se nahaja 209 židov, posebno ruskih in armenskih, ki so se izselili v Kanado. Sinovi najodličnejših angleških židovskih rodbin, kakor sinovi Rothschilda, se nahajajo v armadi.

Degradiranje belgijskih častnikov. »Berliner Tageblatt« priobčuje sledečo vest iz Amsterdama: Belgijski vojni dopisnik »Tyda« poroča, da kralj Albert še nadalje degradira častnike, ki ne vrše redno svojih dolžnosti. Učinek teh degradiranj je, da je vojska očiščena slabih življev in da raste zaupanje vojaštva napram voditeljem. Zadnja številka uradnega belgijskega lista »Moniteur belge« vsebuje kraljevo povelje, s katerim je degradiran rezervni generalni major Lauwers, ker je brez potrebe zapustil svoje poveljniško mesto, dasiravno je bil v boju s sovražnikom, in ker je svojevoljno pošiljal oddelke vojakov, kamor niso bili določeni po poveljništvu. Dopisnik pripoveduje tudi sledeči dogodek: Dva vojaka iz strahu nista hotela z drugimi vred naskočiti sovražnika. Morali so ju prisiliti z revolverjem. Slučajno se je zgodilo to v bližini kralja, ki so mu tudi sporočili stvar. Ko sta se ona vojaka vrnila iz bitke, sta naletela na vitkega častnika v preprosti uniformi, ki ju je ogovoril ter ju vprašal, kako da sta mogla biti taka strahopetca. Rekel jima pa je, da poskrbi, da ne prideta pred vojno sodišče, če se bosta odslej vedla dobro. Ta častnik je bil kralj sam in oba ona vojaka sta sedaj med najpogumnejšimi v armadi. Eden njih je bil pred kratkim težko ranjen.

Angleške banke in novačenje. „Times" objavlja listo vseh bančnih nastavljencev, ki so šli k armadi ali mornarici. Banka Barclay & Com. poroča, da se je 200 njenih uradnikov priglasilo k mornarici, 300 pa za teritorijalno armado, 25 jih ima oficirsko šaržo. Od 416 uradnikov banke Capital and County jih je 60 zapustilo svoje mesto, da stopijo v vojaško službo. — Eden ravnateljev Trgovske banke v Londonu je oficir in služi v teritorijalni armadi. — Banka Coutt ima 6 mornariških oficirjev, 6 teritorijalnih oficirjev in 15 podčastnikov. Pri banki Glyne je 40 uradnikov v aktivni službi, med njimi en oficir in dva vojaka pri mornarici, vsi ostali pa pri teritorijalni armadi. Rekord je dosegla Lloydova banka. Od njenih 989 nastavljencev se je priglasilo za vojaško službo 911. Od westminstrske banke je v vojni 600 uradnikov. South banka je postavila 18 oficirjev in 200 mož in enako so zastopane s številnimi člani tudi ostale londonske in provincijalne banke. Le angleška banka je odklonila prošnjo, da bi sestavila tozadevno poročilo.

Izvor mornariških zastav. Mornariške zastave je najti nazaj 5000, celo 6000 let pred Kristom. Kakšno vlogo so igrale mornariške zastave v pradavnih časih, danes seveda ne moremo natančno vedeti. Tega tudi ni spoznati iz slik starih Feničanov. Gotovo pa je, da te zastave še niso razločevale narodov, pač pa so stari Grki in Rimljani uporabljali zastave za dajanje znamenj. Posebno značilno je, da najdemo tu rdečo zastavo, ki ima pomen, da prinaša povelje: »Proti sovražniku!« Kasneje so imenovali to zastavo »krvavo zastavo«. Pri nekaterih brodovjih ima rdeča zastava še danes ta pomen.

V nemški zgodovini, ki je seveda v naših deželah edino dostopna, vidimo mornariško zastavo le tu in tam v Sredozemskem morju. Sicer pa narodna zastava ni imela razvoja, le zdaj pa zdaj so uporabljali zastave za signaliziranje. Sploh pa so smatrali dolgo časa zastavo na ladji podobno, kakor na suhem, le kot nekako počastitev. O Benetkah trde, da so imele leva že v IX. stoletju, o drugih kulturnih državah pravijo, že v XII. stoletju. Splošno pa se da trditi, da je bila ta stran spoznanja tujih ladij v tem času silno pomanjkljiva. Tudi narodnostnih ne moremo imenovati teh zastav, marveč k večjemu lahko rečemo, da so bile zastave znak posameznih plemen, ki so se vsilila drugim plemenom za gospodarje. Pa poglejmo razmere le danes! Indijci se vozijo pod angleška zastavo, Avstralci pod angleško in koliko je plemen in narodnosti, ki se bore pod tujo zastavo! Spominjamo se tu le na Georgijce, Sudance, Maročane in druge take narode.

Križarske vojne so dale ladjam tudi na zunaj posebne znake. Pri nas seveda vemo samo o nemških podjetjih, znano pa je, da je prvič vihrala zastava Rdečega križa na belem polju z angleške vojne ladje. Francoska je imela že svoje lilije, potem pa prihaja silna zmešnjava v zastavah. Vsaka ladja je imela skoraj svojo zastavo, vsak admiral je imel svojo zastavo in zmeda je šla tako daleč, da ladja ladje ni spoznala.

Ko pa so začele razvijati koncem XV. stoletja vojne mornarice, je bilo potrebno izenostaviti tudi mornariške zastave. — Vsaka država ima od takrat svojo trgovsko zastavo, zastavo vojne mornarice in nekatere države tudi zastave vojne mornarice v vojnem stanju.

Domače vesti.

Plemenit narodni dobrotnik. Pokojni dr. Fran Munda, ki so ga včeraj položili k večnemu počitku je zapustil, kakor čujemo, večino svojega premoženja, ki ga cene na več sto tisoč kron, „Radogoju", podpornemu društvu za slovenske visokošolce. Nadalje je naklonil 1000 kron Družbi sv. Cirila in znatna volila Marijanišču ter mestnim revežem. Slava njegovemu spominu!

Nova vojna cigareta. Na Dunaju je prišla v promet nova vrsta cigaret z označbo „Galicia". 90 vinarjev od vsakih sto komadov se vrorabi za akcijo v prid gališkim beguncem na Dunaju. Komad velja 6 vinarjev.

Potopljenje parnika »Baron Gautsch«. Dne 16. t. m. seje zbralo v Mitzkovem restavrantu na Dunaju veliko število udeležencev na katastrofi in pa zakonitih zastopnikov ponesrečencev. Izvolili so odbor sedmih članov v varovanje svojih interesov. Nadaljni interesenti, ki so bili prizadeti po nesreči te ladje, so naprošeni, da v svrho uveljavljenja svojih pravic in zahtev, kakor tudi v svrho obsežnih in natančnih poizvedovanj prijavijo svoje naslove gospodu dr. Ivanu Kaupka, na Dunaju XVII., Bergsteiggasse 32, ki tudi podaja vsa nadaljna pojasnila.

Najvišje cene za oves. Brzojavka z Dunaja v torkovi »Večerni Edinosti« nam je že priobčila z ministerijalno naredbo določene najvišje cene za oves v posamičnih kronovinah. Iz te naredbe posnemljemo nadalje nekatere važnejše določbe. Določene najvišje cene ne veljajo samo za kupčijo med pridelovalcem, prekupčevalcem in izdelovalcem, ampak tudi za direktni promet med njim, ki prideluje, in njim, ki povživa. Najvišje cene vsebujejo tudi troške nakladanja in prevažanja do postaje nakladanja. Najvišje cene je razumeti za kraj dobavljanja po pogodbi in za 100 kilogramov brez vreče in proti plačilu v gotovini (netto per cassa). Politična oblast je pooblaščena v določitev najvišjih cen za malo trgovino v razmerju z najvišjimi cenami, določenimi za veletrgovino. Ako ima kdo zaloge ovsa, ga lahko politična oblast prisili v prodajo po najvišjih cenah, v kolikor mu tega blaga ni treba za lastno potrebo. Če bi se posestnik upiral temu pozivu, more deželna politična oblast prodati zalogo na račun in troške posestnika. Prodajno ceno ima določiti deželna politična oblast, vpoštevajoč najvišje cene, kakor tudi dobroto in porabnost blaga, in zaslišavši strokovnjake. Naredba se ne nanaša na oves iz carinskega inozemstva. Za promet s setvinami more poljedelski minister, po predlogu kake gospodarske korporacije ali c. kr. kontrolne postaje za semenje na Dunaju, dovoliti izjeme od določeb te naredbe. Prestopke določeb te naredbe in predpisov, izdanih na nje podlagi, bodo kaznovale politične oblasti 1. instance z globami do 5000 K, ali zaporom do šest mesecev.

V interesu stvari ponavljamo tu, da je najvišja cena ovsa za naše dežele — Štajarsko, Koroško, Kranjsko, Goriško, Trst in Istra — določena na 26 K 50 za meterski stot.

Božič vojakov. V Villi Necker je bilo nadalje oddano:

v denarju: gospa Hermina Merlin, Rudolf baron Parisi, gospa pl. Albert;

v blagu: Franklyn Lloyd, Mrs. Marius Bello, Stockel & Bebarb A, gospa Lilly Bulla-Kallay, Jožа Valšik, Josipina Küchler, poročnik linijske ladije R. pl. H. in soproga, ga. Lucich, Lucija Erdstein-Sternberg, nameščenci c. k. policijskega ravnateljstva in ga. Aleksandra Affenduli. Velikodušnim darovalcem bodi še enkrat v imenu obdarovancev izražena najtoplejša zahvala.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Za kron 5500 se odda v sredini mesta veliko stanovanje z vsem pohištvom in podnajemniki. — Ulica Nuova štv. 22, 1. nadstropja. 4014

Perfot, urar, ulica Stadion št. 26!! 1209

Zgotovljene moške in ženske obleke, moške in ženske suknje, ženski čeviji, dežniki. Cene zmerne. LEVI, Barriera vecchia 21, I. nadstr. Tudi na obroke. 1237

Meblovana soba zračna, se odda takoj v najem gospodu ali gospici v ulici Commerciale štv. 11, III. nadst. 4000

Dnevnik „Edinost" v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergjevič Turgjenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest izgorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světla. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGIĆEVA«. Spisal Ksaver Šandor-Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.—.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomić Poslovenil Štefan Klavš. Cena K 1.60.
10. JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.—.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Mais'in rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsa naznanila je pošiljati »Inseratnemu oddelku« »Edinosti«, Trst, ulica Sv. Frančiška št. 20

Zaloga tu in inozemskih vin, špirita, likerjev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhauc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Caffè Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjavec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej.

LOVRE BULIC, TRST
priporoča cenj. občinstvu svojo
gostilno „Brioni"
(»Trattoria Brioni«) z vrtom, pripravnim za sestanke in zabavne prireditve.
Trst, via dell' Istria 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).
Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omiša, črno, belo in opolo. Pivo »Adrija«, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo št. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih jedil.

:: Dobroznana mirodilnica ::
Iv. Camauli
Sv. Ivan - Trst - blizu Nar. doma
Velik izbor barv
povlak itd.
Zaloga za Trst in okolico redilnega čaja za otroke in odrasle SLADIN
ter fosfornega apna in tečnega pralka za živali. - Telefon 83.

UMETNI ZOBJE
PLOMBIRANJE ZOBOV.
IZDIRANJE ZOBOV
: BREZ BOLEČINE :
Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER
ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZOBNI TEHNIK
ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Zaloga obuvala in lastna delavnica
A. VISENTINI

TRST, Giosuè Carducci Številka 27. Podružnica: ulica Riborgo št. 21 („Al Buon Operaio") :: Velika zaloga moških in ženskih čevljev. Popravlja točno in solidno. Zmerne cene.

Edina primorska tovarna dvokoles „TRIBUNA" Gorica, Tržaška ul. 28 prej pivovarna Goriup). Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestron, itd.
F. BATJEL
Gorica, Stolna ul. 2—4
Plačuje se na obroke.
Ceniki franko.

POZOR!

POZOR!
Velika zaloga
najboljih šiv. strojev „PFAFF" in drugih vrst strojev in dvokoles. - Lastna delavnica za popravo šiv. strojev po ceni.
Josip Dekleva & sin
GORICA
ulica Municipio št. 1

IVAN SIMONIČ Trst
ulica Belvedere 49
: TRGOVINA USNJA :
vseh vrst, črnih in barvanih ter nadplatov z izdelovalnico zgornjih čevljev. Velika - izbera potrebščin za čevljarje in sedlarje. Specijaliteta: podpetnik „PALMA"

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Pernič
ordinira od 11-1 pop.
Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Umetno-fotografični atelje
Trst. ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst
Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrst. spomenike.
POSEBNOST: POVEČANJE ::: VSAKE FOTOGRAFIJE :::
Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.
Trst, ul. del Rivo štev. 42.

Odlikovana pekarna in sladščičarna
Josip Semolič, Trst
ulica Istituto štv. 5
Odlikovana z zlato kolajno in častno diplomo na razstavi v Firence
Peče se fin in navaden kruh trikrat na dan. Izbera sladčic, vina v steklenicah, prepečencev (bi-cotini) konfekture itd. Sprejema naročila za poroke in krste ter vsakovrstno pecivo ter postreže tudi na dom. - ZMERNE CENE.

SVOJI K SVOJIM!
Ferdinand Gombač
Trst, ulica Molin a vento (Rocol) 25
priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino jestvin :: in kolonijalnega : blaga
kakor tudi ŽGANJARNO.
Blago vedno sveže. - Postrežba na dom. - - - Cene zmerne in solidne.

VELIKA ZALOGA
žita, moke, riža, otrobov, fižola, ovsa ter koruze, in koruzne moke
Po ugodni ceni se dobi
Ulica Koroneo 13 - TRST - Via Koroneo 13
Se toplo priporočam
R. GAMBEL
Telefon 24-03. lastnik.